

Zahteva nadzorstvo nad prehrano ljudstva.

Predsednik Wilson dobi za čas med vojno dalekosežno oblast, da bo določal cene živil in drugih življenskih potrebščin. Postane živežni diktator.

Zavezni gen. Gregory hvali tujerodne državljane Z. D.

Washington, D. C., 3. maja. — Brez-pogojno nadzorstvo po lastnem raz-sodu med trajanjem vojne nad pridel-ko, razdelitvijo in cenami živil in drugih življenskih potrebščin je zavez-na vlada danes zahtevala od kongresa. Določiti načrt zakona, ki ga je pred-ložil predsednik Lever zborničnega odseka za poljedelske stvari, bi pred-sednika pooblastil, v soglasju z vojnim pristavkom ustave, kadarkoli bi sma-tral za potrebno, ukreniti sledeče:

Cene.
Določiti najvišje in najnižje cene za živila, obleke, gorivo in druge potreb-šchine ter za blago, ki je potrebno za njih izdelavo.
Izdati določbe za proizvodnjo teh potrebščin in, če treba, zahtevati to-varne, rudnike ali druge, s tem v zvezi stoječe naprave.

Razdelitev.
Izsiliti oprostitev teh potrebščin v tolikih množinah, da je videti enako-merna razdelitev zagotovljena.
Urediti trg na tak način, da se bor-bne spekulacije izključijo.
Prisiliti železnice, da dajejo pred-nost prevozu vseh potrebščin.
Naložiti uvoznino po lastni razsod-nosti, da se prepreči prevelika obre-ženitev domačega trga s tujimi pri-delki in izdelki.

Opojne pijače.
Nadzirati uporabo žita pri izdelavi opojnih pijač tako, da se lahko omeji ali popolnoma prepreči.
Poleg tega bi imel poljedelski mini-ster oblast, določiti enotne vrste živil za dnevno porabo, dovoliti in nadzi-rati izdelavo, spravljanje in razdelje-vanje živil, predpisati odstotni postav-ek pšenice, ki se sme zmlati v moko, in izdati določila za mešanje pšenične moke z drugo moko pri izdelavi kruha in drugih živil.

Joffre-Viviani.
Washington, D. C., 3. maja. — Čla-ni francoske komisije, ki ji načelujejo

bivši prvi minister Viviani, maršal Joffre in admiral Chocheprat, so dan-es popoldne kmalu potem, ko so bili z navdušenjem sprejeti v kongresu, odpovali v nekatere srednjepadne in vzhodne države.

Posebni vlak dospe jutri popoldne v Chicago. Mesta in kraji, v katerih se vlak ustavi, bodo pravočasno obve-šeni, tako da bo imelo prebivalstvo priložnost, pozdraviti goste zavezne vlade.

Iz Chicaga se utegne komisija po-dati v St. Louis, Kansas City, Spring-field, Ill., Philadelphia, New York in Boston ter se prejkone v desetih dneh vrniti v zavezno glavno mesto. Iz razlogov varnosti prikriva državni urad vse čase odhoda in prihoda do zadnjega trenutka.

Na Union-kolodvoru se je zbrala ve-lika množica ljudstva, ki je živahno ploskala, ko so Francozi zapustili svo-je avtomobile. Zastopniki državnega, pomorskega in vojnega urada ter po-slanik Jusserand so bili tudi navzoči.

Cenzurni pristavek.
Washington, D. C., 4. maja. — Pred-loga o vohunstvu, v kateri je bila pri-puščno važno mesto cenzurnemu pri-stavku, je prišla danes zopet v raz-pravo zbornici s posledkom, da je bil pristavek z 220 proti 167 glasom zav-ržen.

Upravni voditelji so izjavili včeraj generalnemu postarju Burlesonu, ki se je podal v kapitol delat propagando za predloga, da pristavek glede cenzure časopisov bržčas ne bo potrjen.
Reprezentant Graham iz Pennsylvanije je izjavil: "Pritegnimo vendar ljudstvo v naše zaupanje. Ljudstvo vlada; njegova je vojna, in ljudstvo mora doprinesati žrtve."

Nemški socialisti posvarjeni.
Z nemškimi socialisti v tej deželi, ki delajo propagando za poseben mir med Rusijo, se bode ostro postopalo.

Spoznali bodo ostrost zakona v pol-nem obsegu.

Da bo tako, je razvidno iz postopa-nja, katero je začel državni depart-ment proti Phelps Stockesu, milijon-arju in socialistu.

Državni departament zagotavlja, da deluje neko krilo nemških socialistov na poseben mir med Rusijo in Nemčijo; da je nadalje neki radikalen socia-list, Morris Reinstein, odpoval pred dvema dnevnoma na Rusko, da tam razdraži javno mišljenje proti Elihu Rootu, načelniku komisije, ki polje na Rusko proučavati razmere in najboljša načine za pomoč, katere potrebuje Ru-sija za nadaljnji razvoj v smeri prave demokracije.

Sloga jači.

Washington, D. C., 5. maja. — Brit-anski minister zunanjih stvari Bal-four je izjavil danes v nekem govoru: "Preteča nevarnost militarizma ne-prestano narašča. Mi svobodni na-rodni zapadne civilizacije (prosvete) smo trdno zvarjeni v svrhu, izpodbiti militarizem, in gotovo bomo zmagali."

"Ko sem bil še mlad, smo si vedno predočevali, da sta napredek in mir ravno tista pojma. Čal, da moramo sedaj drugače misliti. Spoznali smo, da je neka svetovna vlast, ki hoče s silo vzdrževati red stvari, kateri naj bosta znanost in prosveta podrejeni. In proti tej svetovni vlasti se morajo obrniti svobodni narodi zapadne civili-zacije; tista vojaška sila se mora od-straniti."

Demokracija zmagala.
Knez Čeretelli je potem prečital kon-gresu delavcev in vojakov poslano iz-javo in pristavil, da so različnosti mne-nja poravnana in da začasna vlada o-stane v službi. Demokracija, je na-znanil med navdušenimi vzkliki, je pri-dobila veliko zmago. Izraz "vojna do zmagovitega konca" v zadnji noti da je bil nesrečno izbran, ker je spomi-njal na enak izraz, ki ga je staro vla-darstvo tolikrat rabilo v drugem zmi-slu.

Ogromen uspeh posojila.
Washington, D. C., 5. maja. — Pod-pisovanje k "posojilu za svobodo" je znašalo včeraj približno \$20,000,000 na uro.

Do poslovnega zaključka pregledane brzojavke (\$138,674,000) so prišle od samo 2 odstotkov vseh bank, v deželi, in zato je opravičen sklep, da bo ogro-mno posojilo v znesku \$2,000,000 naj-manj s 100 odstotki preseženo.

Najvišja starost.

Washington, D. C., 5. maja. — V današnji skupni seji pristojnih odse-kov senata in zbornice glede vojaško-nabornega pristavka armadne predlo-ge je bilo dogovorjeno, kot najvišjo starost priporočati 30. leto starosti.

DEMOKRACIJA ZMAGUJE.

Nov upor pretil Petrogradu radi voj-nih ciljev, ali vlada popustila.

Petrograd, 4. maja. — Oddelki vo-jakov in delavcev so se zbrali pred palačo, ki služi začasni vladi kot glavni stan, in so zahtevali, mahaje z rde-čimi zastavami, odstop ministra zuna-njih stvari Miljukova.

Na tisoče vojakov in ljudstva je ko-rakalo do palače in vpilo "Doli z Mi-ljukovom!"

Splošno nezadovoljnost je povzročilo zagotovilo ministra zunanjih stvari napram tinitinim zaveznikom, da bo Rusija zvesto držala z njimi in izpol-nila svojo veliko nalogo, prisiliti cen-tralne vlasti na kolena.

Zahtevajo jasnosti.

Petrograd, 5. maja. — Začasna vla-da je po svojem prvem ministru Lvo-vu naznačila, da svoje note, naslovlje-ne na ententne zaveznike ne bo izpre-menila. Vlada da je, če treba, pri-pravljena odstopiti.

Čejdže, predsednik odbora, je pono-vil izjavo, da se imperialistično obna-šanje začasne vlade ne sme trpeti.

"Niti vojaki, niti delavci niso za nadaljevanje vojne. Če misli vlada ravnati v zmislu našega gesla 'Mir brez vojne odškodnine', naj to jasno pove."

Nevarnost odstranjena.

Petrograd, 4. maja. (Čez London, 6. maja, zakesnelo.) — Prepri med zbor-om vojakov in delavcev ter časno vlado, ki je pretil v zadnjem času imeti tako resne posledice ter v resnici vplivati ne samo na usodo dežele, mar-več na celo vojno, se lahko smatra za odstranjenjem.

Na ogromnem shodu delavcev in vojakov je knez Čeretelli pojasnil, da je vlada o svoji zunanji politiki pri-pravila novo izjavo, ki je sestavljena v jasnih besedah, se pridružuje pro-glasu od 9. aprila in izraža želje prole-tarijata.

Demokracija zmagala.

Knez Čeretelli je potem prečital kon-gresu delavcev in vojakov poslano iz-javo in pristavil, da so različnosti mne-nja poravnana in da začasna vlada o-stane v službi. Demokracija, je na-znanil med navdušenimi vzkliki, je pri-dobila veliko zmago. Izraz "vojna do zmagovitega konca" v zadnji noti da je bil nesrečno izbran, ker je spomi-njal na enak izraz, ki ga je staro vla-darstvo tolikrat rabilo v drugem zmi-slu.

"Sedaj, ko je bilo to vprašanje tu rešeno," je nadaljeval govornik, se morajo naši vojni cilji — vojna brez prispojite ozemlja, brez ropa lastnine in brez vojne odškodnine — pripoznati tudi v inozemstvu. Če se sliče gibanje razširi v inostranskih demokra-cijah, potem nam približa mir, in bo-riti se hočemo, dokler se naše misli ne uteljujejo tdi v vojnih ciljih tistih de-mokracij, s katerimi smo zvezani."

Senatska predloga je predpisovala 40 let, zbornična predloga pa 27 let.

Hvali tujerodne državljane.

Washington, D. C., 6. maja. — Ve-liko pohvalo za tujerodne državljane Združenih Držav obsega danes objavl-jeno naznanilo zavezne generalnega pravdnika Gregory, ki kaže tudi na to da je bilo izza ameriške vojne napove-di samo 125 podanikov neke sovražne države prijetih. Te prijete so se morale izvršiti v soglasju s predsedni-kovim proglasom.

V kakih polovici slučajev je šlo za obtožbe zaradi vohunstva ali zaradi poskusa, "nasnovati nemire ali zapelja-ti k nezvestobi". Ostali so bili prijeti samo zato, ker je vlada smatrala za nevarno, pustiti jih na svobodi.

Generalni pravdnik obnavlja svarilo, da se podaniki tujih držav pri vršitvi svojega dnevnega dela zadržijo skraj-no previdno, ker se, kakor zagotavlja, pazljivost tajnih agentov zavezne vla-de nikakor ni zmanjšala.

"Tujerodni državljani ameriški," je rečeno med drugim v naznanilu, "za-služijo najvišje priznanje in najvišjo pohvalo za način, kako so se zadržali. Kolikor prihajata zakon in red v po-štev, so stali v skoro vseh slučajih za vlado. Opravičili so dostikrat ponov-ljeno zagotovilo predsednikovo, da ne goji nobene skrbi o tem, kako bodo kos svojim dolžnostim v deželni krizi."

Parnik za olje pogreznjen.

Philadelphia, Pa., 3. maja. — Veliki parnik za olje "Sun" je bil v Sredo-pravi poročilo, dospelo v glavni urad Sun Oil-kompanije od njene london-ske agenture.

Francozi hudo pritiskajo Nemce.

Na francoski fronti se bijejo ljuti boji, v katerih zmagujejo doslej zavezniki.

6.000 NEMCEV UJETIH V 2 DNEH.

Z ostalih front le malo novic, najmanj z ruske fronte.

Laška fronta.

Rim, 3. maja. — Ob vsej fronti so bili navadni topniški dvoboji včeraj in manjši spopadi med našimi in so-vražnimi patrolami.

Dobro vreme je bilo ugodno za zra-koplovno ogledovanje. Snoči so so-vražni zrakoplovi spuščali bombe na vežbališča in stanovališča v Cadigoru. Nekaj škode je bilo napravljeno na poslopih, a človeške žrtve ni bilo no-bene. Eden naših zrakoplovskih od-delkov je zopet bombardiral vojaške naprave pri Opčini in Proseku ter se vrnil varno v svoje oporišče.

Rim, 4. maja. — V Trentinu je bila artiljerija posebno delavna na Monte Pasubio ter v Astiški in Travignolski dolini. Ponekod je sovražnik rabil plinove izstrelke.

Na julijski fronti je bilo navadno de-lovanje topništva, patrol in zrakoplo-vo. Snoči je oddelek naših strojev bombardiral železniško središče blizu Sežane. Sovražni zrakoplovi so spu-ščali bombe na Fogliano in San Grado, povzročujoč škodo.

Rim, 5. maja. — V Astiški knuici so bili živahni topniški boji. Na Krasu so sovražni oddelki po močni topniški pripravi napadli naše prednje linije na Fajtem hribu in so bili odbiti z zna-tno izgubo.

Rim, 6. maja. — V Trentinu je bila topniška delavnost ponekod živahna. Na julijski fronti je sovražna artilje-rija delavnejša na Goriškem in v juž-nem odseku Kraške planote. Mi smo osredotočili naš ogenj na sosesčino Volče Drage in Kamnega.

Po močni topniški pripravi se je so-vražnim oddelkom posrečilo zasesti neko našo prednjo postojanko jugo-vzhodno od Gorice. Sličan napad na Volkovnjak je bil koj odbit.

Makedonska fronta.

Pariz, 3. maja. — Streljanje s tež-kiimi topovi se je vršilo ob vsej fronti. Včeraj je bil sovražen zrakoplov zbit v britanskih linijah. V ponedeljek zve-čer so Rusi odbili sovražno ogledoval-no skupino.

Rim, 3. maja. — Oddelek šestih zra-koplovo je spustil deset bomb na Valono (Albanija). Nobene človeške žrtve ali resne škode ni bilo.

Berlin, 3. maja. — Živahno topni-ško streljanje je bilo blizu Bitolja, na zapadnem bregu reke Vardar in jugo-zapadno od Dojranskega jezera.

Berlin, 4. maja. — Med Presbajskim jezerom in reko Cerno, na obeh stran-eh reke Vardar in ob Strumi se topni-ško delavnost obnavlja zdajpazdaj.

Rumunska fronta.

Dunaj, 3. maja. — Fronta nadvojvo-de Jožefa: Napad po več sovražnih stotnijah na naše postojanke v Pitenski dolini je bil odbit s krvavimi izgubami. Na drugih točkah naše fronte je bilo topniško delovanje živah-nejše.

Petrograd, 3. maja. — V torek zve-čer je sovražna pehota, podpirana po topništvu, napadla višino deset milj jugozapadno od Oene. Sovražnik je bil pognan nazaj v svoje lastne zako-pe. Na ostali fronti je bilo topniško streljanje.

Petrograd, 4. maja. — V bližini Vio-loškana, dvajset milj severozapadno od Fokšanov, so naša razkrojena kr-dela, podpirana po pehotnih skautih, prodrla skoz omrežje žičnega zamota in zasledovala Nemce do alimana. Bližajoče se nemške rezerve so posku-šale obkoliti naša krđela ali ta so si izsilila pot z bajonetom in se vrnila v svoje zakope. Tekom dne smo zbili dva nemška zrakoplova.

Ruska fronta.

Berlin, 3. maja. — Položaj je neiz-premenjen. Med Sučico in Putno se je ruski napad izjalovil s težko izgu-bo pod našim streljanjem.

Petrograd, 3. maja. — Navadno stre-

ljanje s puškami in ogledovanje se je vršilo. Včeraj smo zbili nemški zra-koplov v vzhodni Galiciji. Zrakoplov smo uplenili in zrakoplovca ujeli.

Petrograd, 4. maja. — V smeri Ko-vela blizu Kuharov je sovražnik silno streljal s topovi, razstreljeval mine in metal bombe proti našim zakopom. Blizu Kaporovca je sovražnik razstre-lil mino med svojim in našim žičnim zamotam; naši zakopi so bili nepo-škodovani. Severovzhodno od Slaven-tina so bili sovražni minski podkopi.

Francoska fronta.

London, 3. maja. — Kanadske čete so osvojile Fresnoy, britanska krđela so prodrla do Cherisy, prekoračila Hindenburgovo linijo proti Reincourtu in baje zavzela Bullecourt, pravi Reuterjev poročevalec v britanskem glav-nem stanu. Današnje bojevanje je bilo na fronti, dolgi približno dvanajst milj. Boji strašne silnosti so besneli ves dan na glavnih točkah britanskega napada, brzojavlja poročevalec.

Pariz poroča boje s težkimi topovi in odbite nemških napadov v Cham-pagni.

Berlin, pravi, da se je nov britanski poizkus, prodrati skozi fronto pri Ar-rasu, izjalovil.

Pariz, 4. maja. — Francozi so danes hudo udarili proti nemškim linijam med mestoma Soissons in Reims. Vas Craonne, ki je bila dolga nepre-magljiva ovira na poti zavezniškega prodiranja, je bila zavzeta, skupaj z več važnimi postojankami severno in vzhodno od vasi. Jugovzhodno od Craonna in severozapadno od Reimsa so vojniki generala Nivelle osvojili ce-lo prvo linijo nemških zakopov na fronti poltrete milje. Več nego 600 nemških ujetnikov je bilo že dovede-nih. Tudi Angleži so prodri dalje.

London, 5. maja. — Pariz poroča, da so francoske čete pod generalom Ni-velle danes napredovale od Soissons do Laona na fronti skoro štiri milje in ujele nadaljnjih 4,300 Nemcev. Britanci so napredovali severno od Hav-rincourtskega gozda in v sosesčini Fresnoga. Nemški protinapadi so se izjalovili, trde Britanci. Berlin poro-ča odbite ljutih britanskih napadov pri Bullecourtu in ujetje mnogih Bri-tancev.

London, 6. maja. — Pariz poroča, da je bil sobotni uspeh severovzhodno od Soissons popoln. Nemški napadi po-svod ob reki Chemindes-Dames so bili odbiti s težkimi izgubami za sovraž-nika. V zadnjih dveh dneh so Fran-cozi ujeli več nego 6.000 Nemcev in osvojili postojanke, odkoder lahko na-padajo glavno nemško obrambno li-nijo na severni brežini Ailettske doline. Britanski napadi na fronti pol-druge milje severno od Gonnelleu so bili uspešni. Berlin priznava razde-janje Winterburških postojank zapad-no od Craonna. Nemški napadi se-verno od Reimsa so se izjalovili.

Turška fronta.

Petrograd, 3. maja. — Turki so po-skušali prodirati v okraju jugozapadno od Gumishana, a smo jih porazili z lahkoto. V smeri Khanikina so naši oddelki zasedli otok v reki Diale blizu Džumura, severno od Khanikina.

Petrograd, 3. maja. — Eden naših oddelkov pomorskih zrakoplovo je spustil 120 bomb na Masumdio ob Do-navi. Veliko razdejanje je bilo opa-ziti. Vkljub sovražnemu močnemu šrapnelnemu streljanju so se vsi naši stroji vrnili nepoškodovani.

Petrograd, 4. maja. — Bilo je stre-ljanje in ogledovanje po skautih.

POŠILJATELJEM DENARJA!

Vsled vojnega stanja med Združe-nimi Državami in Nemčijo je ves poštni in bančni promet z Nemčijo in Avstri-jo za nedoloččen čas ustavljen. Odeš-dob do preklica ne moremo torej nič več pošiljati denarja v Avstrijo ali Nemčijo, ali na kak drugi način izpo-slovati izplačil v omenjenih državah.

Priporočamo se za poznejši čas, ko se razmere zopet izboljšajo, ter bele-žimo s spoštovanjem

AMERIKANSKI SLOVENEK,

bančni oddelek,

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Center — VIEW OF PETROGRAD
Left — M. RODZIANKO
Right — GRAND DUKE MICHAEL

POGLED NA PETROGRAD; NA LEVI RODZIANKO, NA DESNI VELIKI KNEZ MIHAJL.

Mihajl V. Rodzianko, predsednik ruske dume (viden na levi na sliki), je proslul po vsem svetu, ko je stopil na čelo poslancem, ki so enoglasno sklenili, kljubovati carskemu ukazu za razpust dume. Zasedali so dalje in g. Rodzianko je obvestil carja, tedaj na fronti, da je bila ura, ko mora volja ljudstva zavladati.

Na desni je veliki knez Mihajl Aleksandrovič (Mihael, sin Aleksandrov), edini brat carja Nikolaja II., ki je moral odstopiti. Mihajl je bil imenovan regentom za nedoločenega carjeviča, a je tudi odstopil, kakor znano.

Srednja slika kaže pogled na Petrograd, poprej St. Petersburg, rusko glavno mesto, z vladnimi poslopi v o-predju.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki tork in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorporirana 1899.

Glavni urednik, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina: Za Združene države na leto \$2.00 Za Združene države za pol leta \$1.00 Za Evropo na leto \$3.00 Za Evropo za pol leta \$1.50 Za Evropo za četrt leta \$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na: AMERIKANSKI SLOVENEK Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznaujijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the

SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 7. maja. — Naš g. župnik, Rev. John Plevnik, pojde v petek v Lyons, Iowa, kjer ostane do nedelje zvečer v misijonski službi. Naš g. kaplan, Rev. John Plaznik, pa se poda drugo nedeljo zvečer v mestece Hesperia, Mich., kjer se prične dne 21. maja sv. misijon. Če želi kateri izmed rojakov na fermi v tamošnji okolici, da ga Rev. Plaznik obišče v tistem času, naj ga takoj obvesti. (Naslov: 810 N. Chicago st., Joliet, Ill.) V Bradleyu, Ill., kjer se je vršil sv. misijon od 29. apr. do 2. maja, je imel naš g. kaplan v vsakem oziru popoln uspeh.

Proslava Zrinjsko-Frankopanskega dne, ki jo je priredila grana 113 H. S. "Sinovi Zrinjskog" večeraj popoldne v Hrvatski šoli, je uspela kar najlepše ob mnogobrojnih udeležbi. Kakor znano, sta bila ban Petar Zrinjski in knez Krsto F. Frankopan dne 30. aprila 1671 na morišču v Dunajskem Novem mestu obglavljena zaradi namišljene zarote proti cesarju Leopoldu, ker sta baje poklicala Turke na pomoč proti Nemcem. Ti so bili poprej pozvani, da rešijo Hrvatsko turških vpadnikov, a so počenjali s Hrvati še hujše nego Turki. Več o tem smo že pisali prejšnja leta. Obletnico žalostne smrti omenjenih dveh največjih junakov v hrvatski zgodovini obhajajo naši bratje Hrvati vsako leto povod, kjer prebivajo. In tako so jo obhajali tudi večeraj v Jolietu. Program je obsegal 26 točk, in vse so bile izvedene prav dostojno in lepo. Ob 2. uri so bile opravljene svečane zadušnice v hrvatski cerkvi, nakar se je občinstvo podalo v prostorno šolsko dvorano. Ob prihodu v dvorano je tamburaški zbor "Zvijezda" zaigral "Oj Hrvati". Potem je skupščino otvoril predsednik omenjenega društva. Sledil je pozdravni govor predsedatelja, Rev. Gjurjo Violica. Govornik je vnelal občinstvo v navdušenimi besedami o Zrinjskem in Frankopanu, ki sta se pred več nego tristo leti borila za svobodo Hrvatske, in je izrazil zahvalo predsedniku Wilsonu, ki je tudi viteško nastopil v obrambo malih narodov in njihovih pravic. Nato je gdnca Anka Široko prav lepo deklamirala "Hrvatima", pevsko društvo "Gorska Vila" ubrano zapelo "Napred bračo" in gdnca Luiza Batosič izvrstno deklamirala "America". Potem je bil predstavljen odvetnik M. F. Lennon, ki je govoril o ameriškani svobodi. Govoril je angleški, ali tako razločno

in tako krasno, da je bil šestotokrat prekinjen z burnim ploskom. Pevci so nato zapeli "The Star Spangled Banner", slavno pesem, ki se v tem velikem času povsod stoji poslušala in tako je bilo tudi večeraj v hrvatski dvorani. Sledili sta deklamaciji "Na Ozlju gradu" (gdč. Mary Peer) in "Banu Petru Zrinjskomu" (A. Kezerle). Sedaj pa je nastopil glavni govornik na programu, dr. Ante Biankini iz Chicaga, znani hrvatski prvobornik jh navdušeni zagovornik Jugoslavije. Govoril je "O radu Zrinjskog i Frankopana za svobodu Hrvatske". In kako je govoril? Tako mirno in obenem ognjevit, s tako pesniškim vzhitom, tako iz polne duše in celega srca, da so njegove besede segale v srca in duše vseh navzočih. Ploskanju ni bilo ne konca ni kraja, kajti navdušenje je naraslo do viška. Tamburaši so potem zaigrali "Banovac", g. I. Ožbalt je krasno deklamiral "Frankopanko"; zopet tamburanje ("Oj Hrvati, oj junaci") in zopet deklamacija ("Hrvatski barjak", gdč. Petrika Vičić, divno) in potem pevci: "U boj, u boj", izborno. Potem je g. Jos. Dunda čital svoj slovenski govor o amerikanizaciji, pevski zbor zapel "Slovenec i Hrvat" in g. S. Dejanović, rodom Srb, pozdravil Hrvate in Slovence kot brate troedinega naroda Jugoslovenskega. Sledilo je še nekaj deklamacij, govorov in tamburanja, nakar je bila prelepa proslava zaključena.

— 137 jolietških fantov je bilo sprejetih med rekrute za armado Združenih Držav v preteklem tednu. Stoinpetinštrideset fantov se je podpisalo za sprejem v tukajšnjem glavnem nabornem stanu v istem času. Zadnji ponedeljek (30. apr.) je odpotovalo v Jefferson Barracks, Mo., 65 jolietških rekrutov in danes popoldne pa 62 nadaljnjih. Na tisoče ljudi, posebno mladih, je tudi danes spremlilo na kolodvor svoje znanec in prijatelj, ki so odšli na vežbanje, da se pripravijo na boj pod zvezdnato zastavo, ki znači svobodo in pravičnost.

— "Zelesna četa". Med pogumnimi fanti, ki so danes odšli v Jefferson Barracks, Mo., je bilo baje nič manj nego do 25 sinov slovenskih staršev. Ob poldnesih dopoldne so korakali mimo naše tiskarne po N. Chicago street v notranje mesto in na kolodvor iz prepovedi, v katerem je bilo najmanj še kakih petdeset drugih slovenskih fantov, ki so spremljali svoje prijatelje v slovo. Patriotizem prešinja vse. Vsi hočejo v vojsko. Ali vsem ne bo treba iti. Tistim pa, ki so že odšli, ključemo: Z Bogom in na srečno svidenje!

Calumet, Mich., 2. maja. — Ledena skorja na Superior jezeru nam še vedno povzroča hladno vreme. Vetrovi, kateri prihajajo od jezera, so sneženi. Megle nas dolgočasijo s svojo mrzlo paro. Komaj bi bilo, da bi se človek zvil v medvedji koži, da ne bi trepetal mrzazu. Posebno 30. aprila je bila burja s snegom, 1. maj pa je prišel tako lep bel, da je veselje. Draginja raste dan za dnevom. Sedaj tu "niklov" ali "dajmov" niti ne potrebujemo. Če greste v kako prodajalno, morate vedno imeti drobiž š, ker manjšega se ne more premeniti. Nekateri gostilničarji so plačali globo radi prodajanja opojnih pijač v nedeljo. Druge ne-reče ni bilo.

Vaš novičar.

Eveleth, Minn. — Pa bomo zopet veseli, pa kje? No, na Evelethu vendar! Saj nam priredi tukajšnje novo ustanovljeno deklisko društvo—Angelus Sodality — prav lepo veselico dne 13. majnika.

Vspored je, kakor smo slišali, jako bogat. Nastopili bodo zopet mladi vojaki, kateri so se že v zadnji igri občinstvu toliko priljubili, da jih že občinjav čaka zopet na odru. Upozorili bodo zopet nekaj zanimivih vojskih vaj, pa neke smešne pouke bojo imeli, pa Bog ve, kaj še vse. Naš g. župnik nam še noče nič prav povedati, kaj je vse naučil mlade paglavčke, da bojo potem toliko bolj iznenadili občinstvo.

Otroci bodo igrali tudi neko prav lepo in precej dolgo igro v slovenskem jeziku, ki je neki zelo podučljiva tudi za odrasle ljudi. Odrasle igralke pa bodo upozorile neko zelo smešno igro, ki bo povzročila polno smeha v dvorani. Pa pelo se bo tudi v dvorani in sicer kar na tri kraje. Vadijo se namreč majhne 4 in 5 letne deklice, pa tudi odrasle šolarske deklice v petju. Nadalje uči naš g. župnik tudi novo ustanovljeni mešani pevski zbor, ki je bil toliko potreben na Evelethu in gotovo bo tudi ta zbor na veselici pokazal, koliko je že napredoval. Kako se že veselimo lepega petja, ki človeško srce na novo oživi, oživi posebno v tem pomladanskem času!

Torej, ni res, g. urednik, da bo dovolj zabave tu pri nas dne 13. majnika? Zato pa kar pridite k nam tudi Vi, če ne morete z vlakom, pa kar z — luft-balonom, se boste pa malo poveselili med nami v tej ledenej Minnesoti. Če bi pa ne prišli, Vam pa naložim kazen, da razglagate to našo veselico v vašem dobrem listu ter Vi v našem imenu povabite vse Eveleth-

čane na veselico. A povabite tudi vse ljube rojake iz sosednih naselbin na Range, kakor one iz Gilberta, Biwabika, Aurora in Virginije, pa iz one iz Chisholma, Hingba, pa iz Towerja in slovenskega Ely-a. Vi namreč tako močno kričite, da Vas cela Amerika sliši, zato pa se prav lepo in prijazno priporočamo v Vašo pomoč. (Op. ur. Izvrstno! Le vkup, okoličam, vsi na veselico!)

Vi, dragi rojaki, pa poslušajte glas dobrega g. urednika, pa se pridite dne 13. majnika k nam. Pa kar vsi, saj imamo prostora dovolj, je Auditorium dvorana zelo velika.

Z veseljem srčnim vas pričakujemo in s pozdravom iskrenim vas bomo sprejeli kot naš vse dobrodošle v naši sredini.

Na mnogostevilno svidenje torej v krasnem mesecu majniku, dne 13. majnika v Evelethu! Evelethčan.

Kansas City, Kans., 2. maja. — Spoštovani g. urednik Am. Slov. Dolgo se že nisem oglasila v vašem čez vse katoliškem listu, katerega kaj rada berem in bi bilo dobro, ko bi zahajal Am. Slov. v vsako slovensko hišo. Dragi rojaki, ogibajte se slabih čisopisov, naročajte se na dobre katoliške liste, posebno tu pri nas v Kansasu, ker naša mladina zna lepo dobro slovensko in angleško brati in pisati, zatorej vsa čast našemu prečistemu g. župniku in našim čč. šolskim sestram, ker tako skrbijo za našo šolsko mladino.

G. urednik, posebnih novic Vam nimam kaj sporočati. Dela se dobro in plača je povišana. Ali žal, da je velika draginja, kakor povsod drugod.

Tudi pri nas smo mesec majnik nastopili prav slovesno v naši cerkvi sv. Družine, kakor še nikdar poprej. Veste, g. urednik, nekaj nas je iznenadilo, da je marsikateremu rojaku ali rojakinji žal, ker se ni udeležil 1. maja zvečer ob pol osmih smarnic. Sami bi mi bilo žal, ko se ne bi udeležila te lepe slavnosti. Kar solze so mi letele po licih, ko je naša šolska mladina korakala po cerkvi: deklice v belo oblečene in z vencji na glavi, dečki s šopki na prsih in nazadnje še 5 deklic v belih oblačilih, med katerimi je Rosie Gršič nesla na rokah v samih cvetlicah okindačeno Marijino krono v procesiji uredu. Naš g. župnik je pel Matere Božje litanije. Potem nam je g. župnik genljivo govoril o smarnicah, kako naj Marijo častimo posebno ta mesec, da kateri ima rad Marijo in se nji priporoči, ga gotovo ne zapusti. Nazadnje je bil blagoslov z Najsvetejšim.

Ne smem tudi pozabiti naših vrlh dobrih cerkvenih pevcev, ker so vse hvale vredni, da je bilo izvrstno petje. S tako slovesnostjo smo začeli mesec naaj. Dal Bog, da bi naši vrli in dobri župljani prav dobro ta mesec maj počastili s sprejemanjem sv. zakramentov v najobilnejšem številu.

G. urednik, pa še nekaj. Tudi se je neki mlad par oglasil v naši cerkvi sv. Družine, da namerava stopiti v zakonski stan. Čestitamo! Želeti je, da se tudi drugi oglase, da bomo kaj imeli veselice.

Zdaj končam ta moj dopis in Vas prosim, g. urednik, da se izogne Vašega nenastitnega koša, potem se še drugič oglasim. (Pa večkrat se oglasite, če utegnete. Pozdravljeni! Op. ur.)

Sedaj pa pozdravim vse naročnike Am. Slov. Tebi pa, dobri katoliški list, dosti naročnikov in predplačnikov.

Kata Majerle.

La Salle, Ill., 7. maja 1917. — John come on! Pokloni se najprej "rdečemu" božanstvu, — v mislih imamo prešička, ki je utekel "Domovcem", čeprav ljubi nesnago! Dobro si napravil! Sedaj pa poslušaj "Bartenderji", pijani dan za dnevom in opljuvani naravnost govorijo o pljuvalnikih in drugi taki robi kot pravi večaki. Propali vlačugarji, ki nosijo svojega rojstva kosti vsled nesnažne razuzdosti na pol gnjile po svetu, vedo in razumejo govoriti o beznicah z vsemi nagnjusnimi pritliklani, prešičkarjem se spodobi govoriti o ponijah in koritih — Tebi Koman pa—o vseh teh navedenih predmetih! Ko bodo stavili "rdečkarji" kako stavbo za ščetinarje v De Pue, Ill., zapovedujemo Ti, da se vestno trudiš in kolektaš — saj se bo šlo za dobrobit — "zlahte"! Tudi "pujsek" mora imeti strelho! O cerkvi in "farjih" pa nikar ne maži po "Prosveti" — po teh boš vzdihoval zaman, ko boš pojmal za kakim plotom, raztrgan in razcepan, kot vsak propal "rdeč" falot. Hočes vzgledov? — Pa vidim, da že težko stojiš "abtaht" — si še pijan — torej: Abtreten! Odstopi! Who is next?!

Manistique, Mich., 1. maja. — Starika zima se je od nas poslovila, vendar pa še večkrat sneži. Mislim pa, da bodo snegu že enkrat ta pregorka.

Delamo s polno paro. Plače tudi niso preslabe. Ali kaj, ko je tudi draginja velika.

V nedeljo 29. aprila je bila tukaj velika patrijotična parada. Lahko trdim, da je še ni bilo v Manistique tako velike. Udeležilo se je parade veliko delavcev, vsa društva, mestni, poštni in bančni uradniki, sploh od delavca do najvišjega uradnika, z dvema god-

bama. Kakor se sliši, se je vpisalo veliko dobrovoljnikov, čuvati pravice Uncle Sama.

Poslojpe Manistique High School je že pod streho, za pouk gotovo pa še ne bo vsaj dva meseca.

Pozdrav Slovincem širom Amerike! Listu A. S. pa dosti naročnikov.

A. Krašovec.

Drobiž iz slovenskih listov.

Cleveland, O. — Iz Clevelanda so odpotovali predzadnje soboto ozir. predzadnji ponedeljek vsled prekinjenja diplomatskih vest avstro-ogrski konzul Ernest Ludwig, konzul John Polenyi in konzulatni uradniki, med katerimi je bil tudi Slovenec Anton Soštaršič. V soboto so se odpeljali iz New Yorka v domovino s parnikom "Ryndam". — Peki so zvišali ceno kruha: novi hleb, ki tehtla 16 unc, stane 10c, in hleb ki tehtla 26 unc, stane 15c. — V Newburghu je dr. sv. Ane uprizorilo igro "Prisegam" z dobrim uspehom. — V Collinwoodu je predzadnje nedeljo umrl rojak George Ačšin, star 48 let, doma iz Križa pri Trziču, član dr. sv. Janeza Krst.

Sheboygan, Wis. — Umrl je dne 29. apr. rojak Anton Zajc za jetiko, star 28 let, doma iz Rečice v Savinjski dolini, član dr. Bratje Zaveze št. 4 J. P. Z. S. Tu zapuščala žena in tri otročice.

Franklin, Kans. — Umrla je 22. apr. žena Franka Ceja, rojena Ravnikar, stara 30 let, doma iz Vac pri Litiji. V Ameriki je bivala nad 10 let.

Newcomer, Pa. — Rojak Jozef Poček, doma iz vasi Bukovšek, okraj Brežice, član dr. Kanarček št. 146 N. N. P. J., je bil tudi usmrčen ob eksploziji v tukajšnjem premogovniku dne 19. marca, ki je zahtevala štiri žrtve.

Klein, Mont. — Rojak Joe Zupca, star 32 let, rojen v Vrtcah na Dolenskem, v Ameriki bivajoč devet let, je umrl 12. apr. za poskodbami, ki jih je zadobil prejšnji dan, ko ga je konj v njegovem hlevu s kopitom udaril v spodnji del telesa. Imel je svoj homestead. Zapuščala vdova in enega otročka. Bil je član dr. Slovenski Napredek št. 132 S. N. P. J.

Ludlow, Colo. — Pri katastrofi, ki se je pripetila dne 27. aprila v premogovniku Hastings Mine Co. dve miliji južno od Ludlowa vsled razpoka pokalnega plina in ki je zahtevala 120 človeških žrtve, se je ponesrečilo tudi 32 Slovincem in Hrvatov ter 5 Poljakov. Sledenci Slovenci so bili žrtve:

- Joe Črnetič, oženjen.
- Matija Štimac, samec.
- Tony Glavič, samec.
- Tony Ivančič, samec.
- Math Valenčič, oženjen.
- N. Knafeč, samec.
- Tony Zadkovič, samec.
- Frank Zrnada, oženjen.
- Martin Kresovič, oženjen.
- Tony Kresovič, samec.
- John Klobovs, oženjen.
- Joe Košič, samec.
- Anton Marinčič, samec.
- Jakob Zele, oženjen.
- Anton Požlep, oženjen.
- Mike Obradovič, samec.
- Peter Nenadič.
- Steve Rakič.
- Simon Fabjan.
- Frank Papeš.
- Joe Tartor.
- Jure Markus.
- A. B. Filipovič.
- Frank Čurič.
- Frank Grl.
- John Slak.
- Anton Dekleva.
- Andrej Tekavec.
- Jos. Smolčić.

Zadnja dva sta tudi oženjena in zapuščata žalujoče žene in od 3 do pet nepreskrbljenih otrok. Zadnjih pet je spadalo k društvu "Pivka" št. 201 S. N. P. J. v Ludlowu, Colo. — (Iz dopisa v "Prosveti" 4. maja.)

Prošnja.

Jaz spodaj podpisani se obračam do vas, dragi mi rojaki, s ponižno prošnjo za kako malo pomoč v moji nesreči. Za vsak najmanjši dar se vam že vnaprej zahvaljujem. Mene je pobil v premogokopu v Sunnyside, Utah, dne 4. avgusta 1913 in mi je zlomilo križ tako popolnoma, da ne bom mogel nikdar več hoditi, ker nogo so mi čisto mrtve. Torej dragi rojaki, usmilite se mene siromaka, ker večjega siromaka si skoraj misliti ne morete kot sem jaz. V starem kraju imam ženo in tri otroke od 6—10 let stare. Kar sem dobil od družtev, to sem vse domov poslal. Jaz moram pa zdaj že eno leto sam plačati bolnišnico in zdravila, kar jih rabim. Nadejam se vašega usmiljenja in Vas pozdravljam vaš nesrečni rojak

ANTON KOSEČ, St. Mark's Hospital, Salt Lake City, Utah.

Pesnik kot upravitelj lista.

Znani belgrajski pesnik Proka Zovkič se je bil izselil v Ameriko in našel službo kot upravitelj newyorškega "Srbobrana". Našel je v upravi lista

tako vzoren red, da najmanj polovica predplatnikov ni dobivala lista redno; hrbet pismošne se je krivil vsak dan pod težo reklamacij. Nekega dne dobi pismo sledeče vsebine: Ze tri leta plačujem redno naročnino, a list dobim k večjemu vsake kvarte. Ako hočem čitati, kaj ste načekali v vašem "Srbobranu", moram iti dve milj daleč do sosedaj, ki vam mora biti simpatičnejši od mene, ker mi redno pošiljate list. Ako vas je volja, pošljite mi ga na naslov: Milan Pašič, 2756 Carsonova ulica, Pittsburg." Novi administrator (vpiše pisca med nove naročnike, ne da bi bil dobro prečital list. Nekaj tednov nato dobi drugo pismo: "Zdaj mi pošiljate kar dva lista hkrati; zahvaljujem vas na redu, ki je zavladal pri vas tako nenadoma. Zdaj vsaj vem, zakaj plačujem. Milan Pašič, naslov." Pesnik-upravitelj v svoji razmišljenosti zopet ne prečita lista in vpiše Pašiča zopet med nove naročnike. Dva tedna pozneje mu piše Pašič: "Zdaj dobivam list tako redno, da bolje ni mogoče; kar tri izvode hkrati! Ali vse dobro ima svoje meje, in čim je vaša volja, sem zadovoljen tudi z enim izvodom. Lepo vas pozdravlja Pašič, naslov." Proka Zovkič napravi seveda zopet kakor prejšnje kratki; kmalu dospje od nesrečnega Pašiča obupno pismo: "Ljudje božji! Vsake stvari mora biti enkrat konec: zdaj mi pošiljate kar po štiri izvode! Kamor se ozrem, povsod je hiša polna 'Srbobrana'. Po dnevi naletim nanj, kamor se obrnem, ponoči me straši v snu, in zjutraj se zbudim redno ves moker od znoja. Ako vam je mogoče, pošiljajte mi list v enem izvodu, ako ne — mi rajši prizanesite s svojim 'Srbobranom'. Milan Pašič, naslov." Lahko si mislimo, kaj je ukrenil razmišljeni upravitelj na to milo prošnjo: vpisal je Milana Pašiča med nove naročnike. In to se je ponavljalo, dokler ni dobival nesrečnež po deset izvodov na dan; takrat pa je prejela uprava 'Srbobrana' pismo: Slavna gospoda! Hvala vam za vašo postržljivost, toda jaz je imam dovolj. Včeraj sem prodal tisto malo, kar sem imel, drevi se odpeljem z ženo in detetom v druge vam neznanne kraje, in hudič naj me vzame, ako izveste še kdaj moj naslov." Človek bi mislil, da je pesniški upravitelj zapisal Pašiča še enajstič med nove naročnike; in res bi se bilo najbrže zgodilo tako, da ni bilo pismo brez naslova...

Star in izkušeni vojak — avanziral je za narednika (feldvebelna) — katerega so ljubili vojaki kot svojega očeta, je bilo težko ranjen v neki hudi bitki pred Odrinom. — "Gospod stotnik! Gospod stotnik!" je klical na glas, boreč se že s smrtjo. — Stotnik se približa in ga poprašja: "Česa si želiš od mene?" — "Dajte mi sabljo, da jo poljubim." je odgovoril feldvebelj. — Stotnik mu poda golo sabljo. — "Zivila Bolgarija!" zakliče stari vojak poljubu sabljo in izdabne na bojnem polju.

NAPRODAJ HIŠA S 10. SOBAMI. ki se lahko uredi za dve familije. Proda se za \$6000, \$4,500 se plača takoj, a ostalo se vknjiži na dolg. Vprašajte za nadaljna pojasnila po telefonu Chicago tel. 4187. 47-8-

NAPRODAJ 2 LOTI (42 IN 43) N. Summit Parku blizu Woodruff road. Prodajo se poceni, če jih kupit trkoj. Več pove Peter McHale, 121 S. Richard St., Joliet. Tel. 3026-

NAPRODAJ 3 NOVE HIŠE S 4 SOBAMI na Elizabeth St. Lahki obroki. Več pove: P. R. Bannon, 701 N. Broadway, Joliet. 46-7-8-9-

ZASTONJ VSEM, KI TRPE NA NADUHI.

Novo domače zdravilo, ki je more vsakdo rabiti brez težav ali izgube časa.

Imamo nov način za zdravljenje ne duhe in želimo, da Vi to poskusite na naše stroške. Neglede, če je Vaš slučaj zastaran ali nov, naj bo neduha lažja ali težavna, pošljite za naš brezplačen način zdravljenja. Ne glede na podnebje, starost, stan, ako Vas nadleguje neduha, naš način Vam pomaga kmalu.

Posebno radi ga pošljemo onim, ki so obupali nad ozdravljenjem, ko so razni drugi lekci bili neuspešni. Mi bomo dokazati brezplačno, da naša nova metoda odstrani težkoče z dihalnika in to za vselej.

Ta brezplačna ponudba je preverednostna, da bi jo prezrli za en nov dan. Pišite takoj. Ne šalite denarja. Ta izrekek izpolnite in pošljite takoj danes.

FREE ASTHMA COUPON FRONTIER ASTMA CO., Room 416 S. Niagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y. Send free trial of your method to: Ady.—39-43-47-51

Dobro sredstvo za vtreti

ne sme manjkati pri nobenem dobro urejenem domu. Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER imaže nad 50 let veliko priznanje med Slovincem celem svetu. Jedino pravi s varstveno znamko sidra. 25c. in 50c. v lekarnah in naravnost od P. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street. New York, N. Y.

Poskusite Novo Pivo Old Lager

Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.

IZDELUJE GA Joliet Citizens Brewing Co. Oba telefona 272 Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL. Piano and Furniture Moving. Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 416

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street Koujušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mr tvače vozove in kočije. Na pozive se poslužij vsak čas ponoči in podnevu. Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344. Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELIH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICHI, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

POZDRAV. (Narodopisna črtica.) Spisal Dr. I. Samsa.

Pozdrav je izraz prijateljstva ali spoštovanja; izrazi se ali s telesnim gibanjem (mimiko) ali dotikanjem ali z besedami ali z obojimi ali celo z vsem trojimi. Oblike naših pozdravov se nam zde preproste, enostavne; a imajo svojo zgodovino. Tudi naš pozdrav je ustalina (Sediment) kulturno-historičnega razvoja.

Življenje posameznega naroda je podobno življenju posameznega človeka. Tudi narodi imajo svoj postanek, svojo mladost in zrelost, nazadnje starost in smrt. So pa tudi narodi, kateri razvoj ne pride preko otroške dobe. Z kakaj je bila v starem in srednjem veku nositeljica svetovne zgodovine le Evropa in del Azije? Ker drugi narodi niso bili zreli za velika dejanja. Vzroki, zakaj narodi črnega in rdečega plemena niso zmogli za višjo kulturo, so morda še premalo pojasnjeni, a gotovo zanimivi. Življenje teh narodov se udeležuje bolj vegetativno in senzitivno (podobno rastlinskemu in živalskemu življenju) kakor pa umsko in npravno. Zanimivo je, kako se to celo v pozdravu teh narodov javlja.

Tako je n. pr. znameniti švedski preiskovalec Azije Sven Hedin (r. l. 1865.) opazoval v Tibetu prav tako pozdrav, s kakršnim pozdravljajo včasih brhobovski otroci pri nas drug drugega: jeziki si pokajejo. Narodoslavci pravijo, da je ta šega pri Tibetancih ostala nek starega vražarstva, s tem hočejo zlega duha pregnati. Podobno razlagajo pozdrav afriških zamorcev, Ukereve in Masai, ki pljunejo pred tistim, ki ga hočejo pozdraviti; otočani na Marijanskih otokih pa so olikanejsi, pred imenitnejšim nikoli ne store tega. V Evropi je to od nekdanjega znaka zaničevanja. Še bolj primitivno-senzitivni je pozdrav pri narodih Vzhodne Indije, ki za pozdrav vrvarkajo zrak, kakor bi hoteli došlega poduhati; namesto: "Poljubi me!" pravijo: "Poduhaj me!" Tako tudi v Melaneziji. Važno vlogo pri pozdravu igra nos tudi pri domačinih ob reki Amazoni; ako se snideta dva prijatelja ali znanca, tedaj vzame vsak svojo cevko napolnjeno z duhanom, jo vtakne drugemu v nos in mu puhnje tobak v nos. Otočani Tibega oceana si za pozdrav drgnejo nosove. Na Tongo-otokih pozgajo drug drugemu nos na čelo, morda je to posnemanje živalskega duhanja. Turek si položi roko na srce in na čelo.

Nekateri divji narodi imajo dolge pozdrave, morda ker imajo več časa nego mi, hitro živeči moderno-kulturni ljudje. V Laplandu, v severni Aziji in Ameriki je doma tak-le pozdrav: znane dne desno roko na levo ramo prijatelja, drgne s svojim licem in nosom ob lice in nos drugega in pravi pri tem: "Dobro, dobro!" Prebivalci ob Kotzebue-jevem zalivu, na zapadni obali Alaske, se dotikajo drug drugega z nosom in se božajo z roko po obrazu. Na Filipinskih otokih se za pozdrav črni vsedejo na tla, zgrabijo nogo gosta ter si drgnejo z njo obraz. Afrikanci na rtiču Lopez pripognejo koleno, padejo na tla in ploskajo z rokami (modernol), neki otočani sto-

plijo tri korake nazaj in nato tri naprej. Pri nekaterih polarnih narodih so opazovali sledeč pozdrav: Ako pride kdo od sosednjega plemena, se postavijo domačini vsi v eno vrsto, eden stopi iz vrste in s tujcem se pričeta drug drugega biti na lice, dokler eden ne omaga in ne pade. Ostanek iz onega časa, ko so bili rodovi v vedni vojski med sabo. Hindostanci si za pozdrav pulijo brado. Na Himalaji pa si prijatelji obračajo hrbet — grozna neaktižnost v evropskem salonu.

Ze stari Spartanci so učili mladino, naj pred starimi ljudmi vstane, to je tudi pri nas oficijelni šolski pozdrav. Prebivalci Karolinskega otoka Kusai pa v tem pozdravu ne vidijo nikakega spoštovanja; pred svojim glavarjem se preprost Kusajec vsede, pred navadnim plemičem pa stoji sklonjen, z rokama pa se vpre v kolena. Tako pozdravlja na nekem drugem Karolinskem otoku žena svojega moža. Polinezijski pa pozdravljajo z našim poklonom; ako srečajo višjega, sklonijo glavo, a nikdar ne govore z njim stoji, ampak vedno sede. Kitajec nasproti višji osebi sklone roki, v grsišče stisnjeni, s palci skupaj, jih poniža proti zemlji in dvigne. Čelbi se odkril, bi jih dobil 50 z bambusovo šibo, ker to izraža zaničevanje. Zato je Kitajec kakor Jud tudi pri molitvi pokrit. Naš navadni moški pozdrav obstoji v tem, da se odkrimo, vojaki odkrijejo le markirajo s tem, da se dotaknejo z desno roko svojega pokrivala. Japonci si z lepim poklonom sezujajo čevlje, Afrikanški rod Joruba in primorci Zlatote obale v Zah. Afriki so pa še vlnudnejši; ti odkrijejo za pozdrav tudi rame (če imajo sploh pokrivala), na otoku Tahiti v elikem oceanu pa celo zgornje telo, če je glavar navzoč, enako v Abesiniji vpricho znamenitejših oseb. Angleški filozof Herbart Spencer (1820—1903) razlaga to kot simbol, znak, ki je preostal iz one dobe, ko je zmagovalce zaplenil vso lastnino premaganega sovražnika. Fani, rod zapadne srednje Afrike, pozdravljajo s tem, da se usedejo gostu v naročje, Masai pa tudi tako, da se s sklonjeno glavo dotaknejo prsi in trebuha svojega gosta. Neki Koari iz angleške Nove Gvineje je pozdravil misijonarja tako-le: roko mu je položil okoli vratu in ga božal pod brado.

Cela vrsta pozdravov obstoji torej v dotikanju. Najpreprostejši in najstarejši in najsposobnejši pozdrav te vrste je podajanje rok. Ta pozdrav pozna že Homer in Grki in danes je last vsega civiliziranega sveta. V to vrsto pozdravov spada tudi poljub; ta pozdrav je že precej rafiniranejši nego pozdravi divjih rodov, toda je-li tudi točnejši, o tem bi se dalo prerekat. Poljub je silno star pozdrav, že v starem veku ga poznajo v Aziji in Evropi. Herodot pripoveduje o starih Peržanih: Če se srečata dva po dostojanstvu enakovrstna Peržana, se poljubita na usta, če je eden plemenitejši, se poljubita na lice, če pa je stanovska razlika med njima zelo velika, se vrže nižji pred višjim na tla, se dotakne s čelom tal in jih poljubi, ali pa pozdravljenčev obleko. Tako so pozdravljali Peržani svojega kralja. Za časa Kira Mlajšega (umrl v bitki pri Kumaksi 3. sept. 401.) je veljal ta predpis tudi za Grke. In ko se je Aleksander Veliki po slavnih zmagah nad Peržani pomehkužil in sprejel perzijski dvorni ceremoniel, je tudi zahteval tak pozdrav od svojih junaških Makedoncev,

kar je vzbudilo velik škandal v njegovi armadi. Iz zahodne Azije je prešel ta pozdrav celo na Kitajsko v 1. stol pr. Kr. Tuji poslanci so morali do 19. stol. na ta način kitajske cesarje pozdravljati. Turki pa še danes tako pozdravljajo svojega sultana. Tudi naše poklekovanje v cerkvi in naš družabni poklon je nastal iz te orientalske proskineze.

Najstarejši grški pesnik Homer pripoveduje v Odiseji, da sta Odiseju, po dvajsetletni odsotnosti vrnišemu se domov, zvesta služabnika Filotij in Evmaj poljubljala glavo, roke in rame. Iz Perzije je prišel poljub kot pozdrav preko grškega Vzhoda in Egipta v Rim. Tiberij je moral odrediti edikt proti vsakdanjemu poljubljanju in to razvado biča tudi satirik Marcial (42—102 po Kr.). Tudi sveto pismo omenja ta pozdrav že v prvi knjigi (Genesis). In krščanstvo ga je prevzelo kot znak prave krščanske ljubezni. Sv. Pavel piše: "Pozdravite vse brate s svetim poljubom!" Rabil se je pri daritvi sv. maše. Dandanes se je ohranil le še sled pri slovesni sv. maši z asistenco. Poljub kot pozdrav je prešel tudi v dvorni ceremoniel; kadar se snideta dva vladarja, se poljubita; vatikanski ceremoniel predpisuje poljub križa na papeževem čevlju. Pri nas obstoji v fini družbi predpis, da gospod poljubi roko dami, katero hoče pozdraviti. V navadnejšem življenju se to godi z besedami; mestna dekla pozdravlja svojo gospo z besedami: "Kisti hant!" (Ich kuesse die Hand), slovenski gigerl pa pravi: "Ljubim roko" namesto "poljubim". Zdad smo pa že pri tretji vrsti pozdravov, pri besednih pozdravih.

Beseda je najadekvatnejši izraz človekove notranjosti, njegovega mišljenja in čustvovanja. Kar človek doznava, čuti in spoznava, vse to ima tendenco, teženje, da se v zunanji besedi izrazi. To velja tudi pri pozdravu. Domačini v Kamerunu, Duala, pravijo za pozdrav: "Jehuse" (vidim te); zelo lep je odgovor na ta pozdrav: "Niambe" (če Bog hoče). Podobno Zulu-Kafri v Afriki: "Saku bona" (vidimo te).

Večina besednih pozdravov izraža željo, naj se gostu ali znancu v kakršnemkoli oziru dobro godi ali kaj posreči. Večkrat ima tak pozdrav obliko vprašanja. Kitajec pozdravi gosta z vprašanjem: "Če-fan-ljo ma?" (Ali ste že jedli riž? Riž je glavna hrana za Kitajca). Prijatelja pa pozdravi: "Ali je Tvoj žoldec v redu?" Nemeec pravi pred obedom: "Mahlzeit!" ali: "Wohl zu speisen!" Slovenec: "Dober tek!", kar je precej divjaško; lepše in olikanejsje: "Bog blagoslovi!" Egipčan vpraša za pozdrav: "Ali se zelo potiš?" Peržan želi prijatelju: "Naj se Tvoja senca nikoli ne skrajša!" Lep je pozdrav Bečuvanov in Južni Afriki: "Tumella!" (Bodi moj prijatelj!) Wahehe v vzhodni Afriki pa pozdravljajo z besedami: "Aze zenga!" (Pozdravljen, bik!) Za nas, Evropejce, nekoliko nepričakovano, dasi tudi mi visoko cenimo živinorejo.

V pozdravih je nam večkrat odkrivajo posebne kulturne težnje. Rimljani so se za časa republike (10—31 pr. Kr.) pozdravljali z: "Ave, vale!" — Bodi zdrav! Na zdravje! Prva naloga rimske republike je bila skrbeti za krepko, zdravo vojaštvo. V razkošni dobi cesarjev pa so se Rimljani pozdravljali s pretirano fino: "Quid agis, dulcissime rerum?" — Kako se Ti godi, ljubček? Odgovor: "Suaviter" (sladko) kaže lagodnost in uživanje tedanje rimske družbe. Starogrški pozdrav: "Hajre!" (Veseli se!) kaže zmerno čutnost lahkoživečih Grkov. Modernemu Grku je Hajre (izg. here) pozdrav za slovo, nasproti tujcu: "Kalen patrida!" (srečno domovino) — "Srečno hodi!", je rekel cesar anez, "minister Gregor pa nič." (Levstek, Martin Krpan). Novogrški pozdrav pozdrav pri prihodu: "Kalimero!" — Dober (lep) dan! in: "Kaloso rimes!" — Dobrodošel! — Divji arabski rodovi so v vednem boju med seboj, mir jim je dragocena stvar; njihov pozdrav je: "Salem aleikum" — Mir s Teboj! Arabec pravi tudi: "Buid el bela alik!" — Vse hudo naj bo daleč od Tebe! Nemeec pravi: "Gehab dich wohl!" Rus: "Zdravstvo!" Turek, Nemeec in Slovenec: "Dobro jutro!" Dunajčan pa ima vedno svoj stereotipni: "Guten Tag!" Tudi pri slovesu in, če treba, tudi o polnoči. Navadno se sliši samo: "n Tag!" ali celo: "Tag!" Poreneec in Westfalec: "Wie geht's?" Saks je zelo prijazen: "Einen schoenen guten Morgen!" Čeh: "Sluga pokoren! Ma ucta!" — Lahko noč želim, vaš pokorni sluga, dobro spite!" Avstrijski Nemeec nasproti gospodi: "uess' die Hand", a tega ne stori, dočim Poljak tudi roko poljubi. Višji stanovi na Poljskem se pozdravljajo: "Ali ste srečni?" Lep in za katoličana posnemanja vreden je pozdrav južnih Nemcev: "Gruss Gott!" — Prav katoliški pozdrav pa je: "Hvaljen bodi Jezus Kristus!" Ali sedaj krajše navadno: "Hvaljen Jezus!" Po Istri in na Hrvaškem sem slišal od preprostih ljudi vedno: "Hvaljen Isus i Marija!" Ali: "Hvaljen Bog!"

Kozmopolitičen in brez življenja je: "Dober dan! — Bon jour! — Buon giorno!" Trgovski Italijan vpraša: "Kako stojiš?" V Genui je v rabi pozdrav: "Zdravje in dobiček!" Španec stisne prijatelju roko in mu želi: "Živi mnogo let!" Nečimerni Francoz pozdravlja: "Kako se nosite?" ter si za dovoljno gladi konec brade, češ: Pogledj menel Rus: "Počutite se dobro!" Krepki in energični Šved: "Kako moteta?" ali pa: "Na kaj mislite?" Danec: "Ah živite dobro?" Mnogo potujoči Holandec: "Kako potujete?" Anglež krepko stisne roko in vpraša: "How do you do?" (kaj delate?), pri tem pa niti ne trenje. Preprosti Slovenec pozdravlja preprosto, pa odkritosrčno: "Dober dan! — Bog daj srečo! — Z Bogom! Srečno! — Na svidenje!" Večkrat tudi samo s tem, da privošči drugemu prijazno besedo, s katero vpraša po delu, katero ga vidi ravno opravljati: "Greste pa k deseti (maši)?" — "Boste milatili?" — "Kaj boš naredil?" Se sedaj me oče, kakor že leta in leta, ko pridem domov, pozdravi z besedami: "Kdaj si prišel?" In njegove zadnje besede v slovo so: "Pa kaj piši!" Te besede ne kažejo čutečega srca, — naš človek ne nosi srca na jeziku —, pač pa ga kaže solza, ki mu zaigra v očeh, ko mu sežem v roko in pozdravim: "Z Bogom!"

Kakor smo torej videli, razdelimo pozdrav lahko v tri vrste v teh-le stopnjah: pozdrav, izražen z gibanjem (mimični pozdrav), z dotikanjem (atrektacijski p.), z besedami (verbalni p.). Najbolj intimen in prijateljski je zadnji, ki je pa na adno združen z drugim. Pa naj bo že pozdrav tak ali tak, pravi pozdrav je le tisti, ki izraza res odkritosrčno, dobrohotno notranjost.

NAŠ BELI CAR.

Zložil Tonec Jelenič.

Kdor nam orje črno rušo, ta je naš vladar, kdor pšenico in prst nam seje, ta naš beli car! ... Z voli vitorogi orje v mladem letu kmet, zlato zrne seje, hodi v vročem letu zet. Kmet je car! In njemu dajmo težko žezlo v dlan! Pa če treba, pa če treba — ajdmo v vojsko zanj!

Zahvala.

Podpisani, Marko Plut, član društva sv. Družine št. 1, D. S. D., Joliet, Ill., se tem potom najiskrenejše zahvaljujem našemu slavnemu društvu in D. S. D. za lepo podporo v moji nevarni bolezni, ki sem jo dobil od društva in za \$500,00, katere sem prejel od D. S. D. za operacijo.

Istotako se zahvaljujem vsem odbornikom društva in tudi drugim znanem in prijateljem, ki so me med boleznijo obiskovali v bolnišnici in na domu.

Priporočam vsem rojakom in rojakinjam to mlado in veliko društvo in D. S. D. za pristop, ker človek ne ve ne ure ne dneva kdaj bo rabil podporo, zato se je dobro oskrbeti in pristopiti v dobro društvo dokler je zdrav.

MARKO PLUT.

Bolnični voj.

Washington, D. C., 3. maja. — Družene Države bodo poslale na Francosko 3000 ambulanc s 7,700 zdravniki in potrebnim številom voznikov, tako je sklenil Council of National Defense. Prvih 22 ambulanc odide v dobi treh tednov.

Premestitev ujetnikov.

Washington, D. C., 3. maja. — Anglija in Francija bosta prejkone del svojih ujetnikov premestili v Združene Države, da se rešita potrebe, deliti z njimi pičila živila. Tozadeven predlog je podal senator Hale, Maine, da se dovoli za prehranitev ujetnikov \$1,000,000.

Malenkost.

New York, 2. maja. — Tekom nagovora, ki ga je imel danes tukaj pred člani trgovske združbe, je Pomeroy Burton od londonskega lista "Daily Mail" izjavil, da morajo Združene Države poslati kakih 500,000 mož na fronto, da zagotovijo ententinih zavaznikom zmago nad Nemčijo. Kakor je govornik trdil, je potrebno, da se Amerika pripravi na dolgo borbo. Govoril je tudi proti cenzuri in kazal na škodljivi učinek, ki ga je imela cenzura na Angleškem.

Tarnowski odpotoval domov.

New York, 4. maja. — Grof Tarnowski, doslej avstro-ogrski poslanik v Združenih Državah, ki pa mu z ozirom na mednarodni položaj ni bila dana priložnost, izročiti svojo poverilnico v Beli hiši, je dospel s svojim štabom danes semkaj iz Washingtona in nastopi jutri na krovu parnika "Ryndam" holandsko-ameriške linije vožnjo proti domu. Z njim odpotujejo člani avstro-ogrškega konzularnega zbora ter nemški diplomati in konzularni uradniki iz Kitaja in Kube.

Rešeni.

London, 4. maja. — Admiralstvo poroča, da je bil pogrešani čoln parnika "Rockingham" s 14. možmi na krovu nase otvezen po nekem britanskem parniku. V čolnu je bil tretji častnik McKenny s trinajsterimi ameriški topničarji.

Švica v skrbeh.

Bern, 3. maja. (Čez Pariz.) — Bojazen, da bi Združene Države v kratkem omejile izvoz v nevtralne dežele, je v Švici vedno večja. Predsednik Schulthess je danes zastopniku za Associated Press podrobneje pojasnil položaj. Prizval je s toplimi besedami predsednika Wilsona in ameriško ljudstvo, naj male sestrsk republike ne prepustita tragični usodi izstradanja. Lakota pa bi bila brezpogojno njena usoda, če bi se uvoz zmanjšal.

Zdravilno milo

bi morala imeti vsaka družina vedno priročno. Tako milo je Severovo Zdravilno Milo (Severa's Medicated Skin Soap). Je antiseptično čistilo, zdravilno in okrepčevalno. Posebno dobro za otroško kopel, pa tudi za odrasle, za pranje kože, britje, za obrabno barvo, — ne najdete boljšega. Poskusite je. Vprašajte svojega lekarja za Severovo Zdravilno Milo (Severa's Medicated Skin Soap). Cena 25 centov. Ako ga on nima, je naročite naravnost od W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv. May.

Podraženje vseh življenskih potrebščin

je vzrok, da izkuša tehnika porabiti odpadke, ki so jih pred malo leti metali stran kot robo brez vsake vrednosti. Tako so delali v mestu Bruss v Avstriji iz kanalizacijskih odtokov svetilni plin, s tem, da so pridobili iz vsakega kilograma usedka 8.37 kubičnih centimetrov svetilnega plina. Varčne

mestne uprave porabljajo smeti za kurjavo. Poizkusi na Angleškem so dognali, da zadoščajo smeti mesta s 150,000 prebivalci za pridobitje 30 milijonov kilogramov pare na leto. V Frankfurtu na Mainu imajo sezgalnico za smeti z 8 pečnimi baterijami, 8 kotli in 3 turbinski dinami (stroji za proizvodnjo električnega toka), ki se izborno izplačuje.

LOKALNI ZASTOPNIKI (ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kečvar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hočevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop. Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Angela Pregled.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan.
Indianapolis, Ind.: Martin Česnik.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar.
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrk.
Newburg (Cleveland): John Lekan.
Ottawa, Ill.: Jos. Medic.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Pittsburgh, Pa.: Urh R. Jakobich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo.: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Stambaugh, Mich.: Aug. Gregorich.
Steeleton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Pogljajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelcich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt Ogrin.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek.
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zgledajo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Uprav. "A. S."

Pri prehladih

vdignite vrat in prsa, kakor tudi stopala s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

Učinkuje takoj olajljivo in prijetno.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

25c. in 50c. v lekarnah in naravnost od F. A. D. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Carl Schreiber

Chicago Phone 3496.

519 Marble St. :: Joliet, Illinois.

SLOVENSKI BARVAR IN SLIKAR.

Barvam poslopja, znotraj in zunaj, ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

RUINS OF BAPAUME (FROM FIRST PHOTOGRAPH TO REACH AMERICA)

RAZVALINE V MESTU BAPAUME. (PO PRVI FOTOGRAFIJI, DOSPELI V AMERIKO.)

Slika kaže pogled na ulico v mestu Bapaume in Francoskem, razdejano po Nemcih, preden so se umeknili pred prodirajočim sovražnikom. Ta slika je narejena po eni prvih fotografij o nemškem umikanju, ki so dospele v Ameriko. Nemci so strašno opustošili vse francoske kraje, katere so bili prisiljeni zapustiti. Razstrelili so mostove, razdejali telegrafsko in telefonsko zvezo, železniške proge in velike ceste, hiše in cerkve in vse drugo, kar je imelo kaj vrednosti. Kakor blazni so divjali in puščali, preden so se umeknili.

BISERI.

Povest — Spisala Lea Fatur.

(Dalje.)

Delam, da si služim kruh. Pa kdaj si pridobim za vožnjo? Bisere za vratom, sestradan, bogat in vendar — reven. Da bi le ostal zdrav. Če čakam tudi deset let, da si prihranim, enkrat pridem vendar domov. Toda se širi kužna bolezen. Ko bi prišla mene, prosim samo, da odpošlje, kdor me najde, te bisere na moj dom.

Calcutta, 1. aprila 1905.
Zdelo se mi je, da sem doma. Da se sklanja nad menoj mati, ljuba sestra. Zdelo se mi je. Bil sem gotovo zelo bolan. Napadla me je kužna bolezen. Obležal sem, odnesli so me. Ležim v visoki, zračni sobi. Punka se giblje, hladi. Drage prikazni mojih sanj, sestra, kje ste? Kdo si ti, ljuba mala redovnica? Kapa senči drobno, shujšano lice, razširila so se usta, počeval nos. Iz rjavega očesa pa gleda globoko sočutje. Rozika, zlata sestrsk duša! Pisala mi je mati, da si odšla za menoj. Iskal sem te po vseh bolnišnicah, koder sem hodil. Rozika, drobna, zlata sestrsk duša, pojdiva domov, k materi, k Soči. Krasna, a tuja je ta dežela. K materi, Rozika...

— Ne smeš, mi praviš. O pač, smeš! Dosegla si svoj smoter, vrnila se. — A s čim, zlati brat, s čim se vrneš? Ne veš? Glej: Biseri so Marjini. A škatljica iz slonove kosti, pokrita z rubini, sme biti tvoja. Hiti domov, delaj in upaj, tolaži mater. Daj Bog, da se vidi, redovnica nima v oblasti svojih potov.

XX.

Takoj zjutraj pojdem, je rekel Angelik. Pa razšla sta se z materjo pozno v noči. Spal je, ko je stalo sonce že visoko na nebu. Prebudil ga je melodiozni ženski glas, ki je rekel velevaje:

“Četudi. Zbudite ga — jaz moram govoriti z njim.” Naglo se je otrese Angelik spanca. Spoznal je Martinin glas. Peris ji ugovarja nevoljen, da je gospod truden. Angelik pozvoni. PVerisu veli odpreti Martinin njegovo sprejemnico in mu pomagati, da se napravi. Pa stari Peris je postal neokreten. Naglo se napravi Angelik sam in pogleda v zrelo svoje možgato lice. Je on tisti, ki je trepetal pri Martininem glasu? Kako ravnodušen bi ostal zdaj ob njem, da ga ne veže čast, bešeda in vest. Kako da je prihitela Martina k njemu?

Rožnata svila se ovija tesno Martininega telesa, valovi vranih las silijo v lice. Slamnik, poln cvetja in trakov, rožnati šolnčki, vse kaže, da se je potrudila, da bi dopadla dolgopričakovanemu ženinu. Pa neki tajni strah zapazi Angelik v njenem obrazu, ko mu stopi nasproti, povesi pogled. In Angeliku ne zatrepče srce v bližini tako lepe neveste. Lepa je Martina, mnogo lepša nego kdaj. Bolj bujna, razcvetela. Ali otroški čar je ubegnil od nje. Nekaj strastnega je okrog kipečih ust, v vlažnih očeh.

Lepa je Martina, njegova nevesta. Kot breskvina cvet je njeno lice, vabljivo je mlado, bujno telo. Zakaj je ne objame, ne pozdravi kot ženin nevesto? Hladno ji stisne samo roko, jo vodi k divanu. Mrzlo si sedita nasproti. Martina je poparjena od tega sprejema — pa se zave, da mora obvladati ona položaj. Vzame v melke roke Angelikovo, se oprasča, da pride sama k njemu, da si osvaja pravice neveste. Saj ga je čakala dolgo in zvesto. V strastnih besedah mu potoži, kako težavno je njeno stališče, kako se mora žrtvovati za stariše, se bojevati z materjo za svoje poštenje. Z lastno materjo, ki prodaja hčer in trdi vedno, da je Angelik ne vzame, in Vidonijevi se posmehujejo...

Ponosno izpregovori Angelik: “Kamenski ne prelomi besede. Vse vem, Martina. Smiljš se mi. Zato pospešim poroko, da te rešim.”

Razložil, pove deklici vse. Martina, ki se je razžarela pri prvih Angelikovih besedah, postane blede, zamisljena pri razlaganju, kakšno bo njeno prihodnje življenje ob njem. Angelik jo opazuje, razume in ugane njene misli: Prišel je brez bajnega zaklada — težko življenje jo čaka. Sen o zabavah, s katerim se je tolažila vsa leta, je prazen. Mar bi ne bilo bolje... Pa kdo vzame Collettijsvo Martino? V pošteno zvezo nihče, v nepošteni čaka sramota, revščina, zgodnja smrt. Kamenski graščak je še vedno ugledna partija. Mrzli Angelik se že ugreje zopet — potem bo delala ona po svojem. Pa pogledala je na njegovo čelo. Želzna volja kraljuje tam. Trd bo, neizprosni. Ker je ne ljubi. Zakaj zre tako hladno na njo? Ah, ona blede in tiha, se mu je ukradla v srce... Ah, ona najdenka... Prostoren je grad, pa za njo in za Martino ni mesta v njem...

Strastno izpregovori Martina: “Obljubil si mi, da me ovenčáš z biseri, ko se vrneš. Prebolim to prevaro, skromno hočem živeti, delati. A enega me reši, Angelik — reši me najdenki-

nega zasmeha, njene bližine... Obljubil si mi...”

“Obljubil sem,” de mračno Angelik. “In ona sama hoče, ošabnica, od nas. Pa moja volja je, da ostane, da se sprizajznita. Zakaj bi hodila sirota po svetu — materi naj bo v družbo, tebi v pomoč.”

Nevoljno zategne Martina ustnici. Sladko govori: “Pusti jo, naj se kosači s svojim znanjem. Bolje se bova razumeli z materjo, ko ne bo stala ona med nama. Hudobna je, zdražljiva.” “Treba potrpljenja na obeh straneh. Ker si že tu, Martina, pokličem Ivan-ko in ji povem... Potem te vedem k materi.”

“Oh, meni se ne mudi, da vidim najdenko,” reče Martina zaničljivo. “Pokaži mi rajši bisere, pokaži mi jih, Angelik...”

es ženski pohlep po nakitu zakipi v Martino, ko odpre Angelik podolgot škatljico iz slonove kosti. Dva niza velikih biserov se leskečeta omamno, čarobno... Čudna moč je v teh draguljih... Martino prime silna želja, da si jih osvoji — čuti, da jih mora imeti ali umreti. Imeti mora ta blesk, imeti, in naj stori raditega, kar si boži. Hlastno seže bela roka po biseri. Z ironičnim usmehom zapre Angelik škatljico. Pa Martina ga objame, prosi strastno:

“Nikar, Angelik, nikar! Ne nosi prelep biserov črni podobni na Sveto goro. Milijon kron, si rekel, so vredni. Tako premoženje ohrani doma. Obljubil si mi biserov — drži svojo besedo, Angelik Kamenski!”

Ironičen usmeh zaokroži zopet Angelikove ustni: Nekdanji Angelik se ne bi bil ubranil takim prošnjam... Sedanj se reši hladno nevestinega objema, govori mirno:

“Meniš, Martina? No počakaj, da vidiš komu se bolj podajo biseri, tebi ali najdenki.”

Angelik pozvoni. Mrk posluša Peris njegovo naročilo, mrko zre na Martinine kometne nožice. Kako kratko je bilo veselje, da se je vrnil gospod!

Martina strmi v gospodarja in slugo. Ali ji ne nastavlja Angelik pasti? Morda ve vse in ji pove vpriči najdenke... Ne, ne... Saj je postal tudi njegov obraz bolj trd in neprijazen, kar je naročil, da naj pride. On ne mara najdenke. Ne mara? Ostro pogleda Martina ženina, ko vstopi Ivanka ponosna in blede, v preprosti obleki iz modrega satina. Ostro ga pogleda in mrzlo ji postane pri duši, nekaj trdega, neprijaznega ji stopi v obraz, pokvari njegovo lepoto. Nekaj blagega, plemenitega veje od nje. Nežna je še, nerazvita. Čista. Ni se še borila s strastmi, ne pozna življenja. Venec slave ji spleta mladina — kot poosebljena poezija stoji tu... Ah, Angelik, kreposten, svet mož mora ljubiti ta čisti, ženski lik... Morda se ne zaveda sam tega — a zave se, in tedaj bo grenko tvoje življenje, Martina... Saj hočeš biti dobra, zadostovati za grehe svojih roditeljev, biti Kamenski vrla sneha, imeti najdenko zraven sebe. Pa kaj pomagajo vsi sklepi. Greh roditeljev se kaznuje. Angelik ljubi, bo ljubil Ivan-ko. Mrzel bo hodil ob njeni strani, a ona, strastne ljubezni potrebna, bo prisiljena v sramoto, če ne izpodrine in ne zamaže zopet Ivanke, ki stoji ponosna nji nasproti in jo meri hladno.

“Kaj se merita tako?” izpregovori Angelik s trdim glasom in motri deklici. “Podajta si roki, bodita si dobri. V skupnem delu in slogi hočem, da živimo vsi.”

“Nikoli!” je rekla ponosno Ivanka. “Prvo službo, katero dobim, vzamem. Ne bom delala napotja vaši gospe, gospod graščak.”

“Kaj?” je vzplamtel Angelik. “Kdo ima pravico odločevati? V službo pojdeš, kakor dovolimo mi. Nisi prosta. Zato odloži svojo trmo, podaj roko Martino, ona ti hoče dobro.”

“Gotovo,” je priprjevala Martina in objela deklico, ki je stala nepremično, kot zapanjena. Stopilo ji je tako težko v noge. Niti oditi da bi ne smela? In gledati da bi morala Martino in Angelika vkup... Ne, tega ne prenese. Ona vzroji, pove vse, sklēče mrtvega Valentina iz groba...

“Tako je prav,” kima Angelik Martino in pravi nekoliko prijazneje: “Poglej zdaj še ti, Ivanka, bisere... Snoči si odšla... Glej, Martina pravi, da je škoda biserov na Sveto goro, da naj jih dam nji. Kaj praviš ti?”

Deklica pogleda Angelika, pogleda bisere in se zamisli. Stiri leta so pretekla, kar je stala na Sveti gori, gledala ladje, ki so hitele v megleni daljavi. Za bajnim ciljem je odšel. Resnica in ljubezen me kličeta, je rekel. Našel je resnico, dosegel ljubezen. Ona pa je obljubila tam gori zvestobo svoji nesrečni ljubezni, ona si je zapisala odpoved v srce, na čelo. O biseri, vi strnile vse moje solze, postale bi večji, svetlejši biseri... Nanizala bi jih na zlato nit potrpljenja, obesila jih Martino za vrat... Da bi žarela prelesta

Angelikova nevesta v biserih Ivankinih solza...

“Vidiš, Angelik,” se smeje Martina, da ji žari veliko oko, “vidiš, tudi ona je vsa prevzeta. Čuj, daj vsaki niz prekrasnih biserov in prihrani si pot na Goro.”

“Kaj!” se predrami Ivanka in gleda začudeno Martino. “Biseri so vendar... zapuščina indijske kneginje — namenjeni Mariji. Greh je, dotekniti se jih...”

“Prav govoriš, otrok,” reče zdaj Angelik mehko, “še danes pojdemo na Sveto goro, izročimo Mariji Koledin dar, solze strica Marijana, naša srca.”

“Da, naša srca,” reče tiho Ivanka in gleda, kako zapira Angelik bisere v šatuljo. Srpo zre Martina na oba. Kako blizu sta si — kot da ju nekaj vleče skupaj. Da si pojasnita svoja čuvstva, je ona izgubljena... Nepopisna zavist, resno sovraštvo se vzbudi v Martino.

Stari Peris, ki vstopi in naznani Angeliku, da ga prosi šentmavski župan nujno na besedo, spravi Martinine misli v nov tir. Tako, da, tako... “Samo za hip prosim, Martina,” se obrne Angelik k nevesti, “naš župan ima vedno dosti dela, ne smem mu kratiti časa. Ivanka, ti si domačica, postreži in vedri mojo nevesto, dokler se se vrnem.”

Ostali sta sami. In mahoma je prekipela že dolgo let speča zavist. Naglo stopi Martina pred Ivan-ko, jo premeri in sikne: “Najdenka!”

Kot da jo je udaril bič, se upokoni deklica. Iz bledeh ust se izvije vzklík: “Moričeva hči!”

Martine se strese, omahne na stol. Najdenka se vstopi pred njo, jo premeri zaničljivo in se nasmehne bridko: “Martina, lepa, ljubljena Martina! Povej, kaj si storila ti dobrega, da ti je naklonil Bog vso mojo srečo? Pa bodi! Imej jo! Najdenka ti ne bo delala napotja — najdenka gre iz gradu, po katerem hodi tvoja noga. Le združite se vsi v ljubezenskem objemu proti siroti najdenki. O le! Najdenka gre — ničesar vašega ne vzame s seboj...”

Ponosno se obrne in odide. Lahak korak obmolne na hodniku, se sliši zopet... Martina skoči k durim, vidi da odhaja Ivanka. Čulico v roki, ponosne hoje. In vendar ji je bil rekel Angelik pol ure poprej, da ne pusti v svet. To ga užali, to je treba uporabiti... Toda saj pojde za njo, saj jo poišče. Treba je preprečiti to, ga prepričati o dekličini hudobiji... Ha — biseri!... Zakaj je odšla Ivanka tako naglo? tako skrito? Ker je —

Gibena kot mačica skoči Martina v Angelikovo spalnico. Videla je, da je pustil Angelik ključ v železni omarici poleg svoje postelje. Martina posluša... Nikogar ni v bližini. Obrne ključ, seže po šatulji, jo odpre in vzame bisere iz nje. Roka se ji trese... Krade... Krade, da si obdrži krasne bisere in da se reši enkrat za vselej tekmovalce v ljubezni in lepoti.

Ko se vrne Angelik, zeva Martina v saloto. Njemu se čelo zamrača in naglo vpraša: “Zakaj si sama — saj sem vendar rekel...”

“Ah, pojdi mi, Angelik, s to neprijazno deklinjo. Ko si odšel, je šla ona v tvojo spalnico, jaz sem šla v njo. Ne bom se ji klanjala.”

“V mojo spalnico je šla?” se čudi Angelik — “ah da! Gotovo ji je povedal Peris, da sem razstavil po nji spominke iz Indije. Ona se zanima za moje poti. No, se pa pomenita drugičkrat. Pojdiva k materi, čakajo.”

S tožnovdanim smehljajem pozdravi gospa Kamenska Martino. Leta in hrepenenje po sinu so premagala njen ponos. Martin se ji bliža ponižno, jo uverja svoje vdanosti...

Ko je klical zvonček grajske kosi-tilu, je vodila graščakinja Martino pod roko v obednico, z drugo roko se je držala Angelika. Za štiri osebe je pokrita miza — pa ko posedejo, ostane četrti sedež prazen. “Zaklič vendar gospo,” reče gospa in stari sluga čuti, da je nevoljna ter hiti odgovarjati, da jo je klical, iskal.

“Poklič jo še enkrat,” veli Angelik. Čakali so s kosilom. Peris se je vrnil in trdil, da je morala gospica iz gradu, ker je ni nikjer. Angelik in mati se spogledata. Kaka otročja trma! Treba jo bo odvaditi tega — odvaditi koj izpočetka.

“Dovolite,” pravi Martina in vstaja, “dovolite, da odidem, skoro se pojavi trmoglavka.”

“Ne, ne,” ji brani gospodar in gospodinja. Pa zaman skrivata senco nevolje, katere ne more pregnati Martinina velika ljubeznjivost. Vendar zmaga Martina popolnoma. Po kosilu jo povabita mati in sin, da bi šla z njima na Sveto goro. “Da, pojdivo,” pravi Martina in obrne pobožno oči, “pojdivo, izročimo se Mariji...”

“A bila je blede, ko se je vrnil Angelik, napravljen na pot, dragoceno šatuljo v roki. Ze jo je hotel vtakniti v žep. Pa nasmehnil so je zadovoljen sam s seboj, ker je prinesel vendar Koledino izročilo srečno domov, ker ga hoče nesti sedaj na mesto želja strica Marijana. Nasmehnil se je in odprl... Kar ostrmi, smehljaj prehaja v tako čudno zavzetje, da se prestraši tudi mati, strese Martina.

“Kaj je to?” zaupije Angelik. “Saj

sem položil vendar bisere v šatuljo — ti si videla, Martina!”

Prodirno se upre modro oko v njo. Pa nobena mišica se ne gane v Martininem licu, ko pravi prestrašena: “Sem videla... Nesel si šatuljo v spalnico.”

“Kdo bi bil vedel za njo... Tujega človeka ni bilo v gradu.” “Da bi tudi bil — kako bi vedel za bisere?” odgovarja s tresočim glasom Martina. “Najdenka je šla za teboj v spalnico...”

“Najdenka? Kaj meniš vendar, Martina?” jo zavrne ostro Angelik, njegova mati vstane, jo premeri.

“Užaljeni ste — zakaj pa je izginila z biseri? Videz je tak...”

Da, videz je bil tak. Kočijaž, ki je prišel predpoldne iz mesta, je povedal, da je videl gospico Ivan-ko. Peš, čulico v roki, je šla proti pokopališču. Mati in sin sta se spogledala. Kaj pomeni to? Ivanka odšla, ko ji je vendar prepovedal sin... Odšla ravno zdaj... (Konec prih.)

NAPRODAJ FINA PEČ NA GAS S 5. ognjišči in ovens. Prodaj pomoci, če se oglašite takoj na 1406 Oakland Ave., Joliet, Ill. 45-6-7

POZOR ROJAKI!

Napradaj imam 60 akrov najboljšje vrste zemlje; zraven nova hiša in vodna moč, 10 akrov zemlje pripravljene za kultivacijo, drugo porašeno s debelim lesom, les je velike vrednosti, ker je posestvo tik postaje Jump River, Wis. le kakih 5 do 8 minut oddaljeno. Natančnejša poročila in ceno je zvediti pisмено v slovenskem ali nemškem jeziku od lastnika samega.

CHARLES PLANSTEINER, 45-50 Box 90, Jump River, Wis.

VELIKANOČ JE PRIŠLA. CVETKE SE RAZVIJAJO.

Najlepši čas za lepo sliko, katere najokusnejše izdelajo v

ANDERSON STUDIO. Kot posebno darilo bomo dali z vsakim naročilom poročnih slik

ZASTONJ BARVANO VELIKO SLIKO

Naša posebna ponudba meseca aprila in maja se je pokazala koristnosna, zato smo odločili, da ista velja še za bodočih trideset dni.

Predno naročite slike kje drugje, pridite k nam, da se domenimo glede cen in drugo.

Pridite k nam pred poroko, da se domenimo in pripravimo, ker poročna slika je za vsak par velevažna. Se pripravimo ANDERSON STUDIO, Young Building, Joliet, Ill.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljšje meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE (The Holy Family Society) šte. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: “Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse.”

Odbor za leto 1917.

Predsednik.....George Stonich. Podpredsednik.....Stephen Kukar. Tajnik.....Jos. Klepec. Zapisnikar.....John Barbich. Blagajnik.....John Petric. Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$100 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečno.

To društvo ima že nad \$2,100.00 v bolniški blagajni in je v edenindvajsetih mesecih plačalo nad \$2706.50 bolniške podpore članom (icam). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

Novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Moje blago bo najboljše, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Sploštvanjem

John N. Pasdertz Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras Chi. Phone 376 N. W. 927.

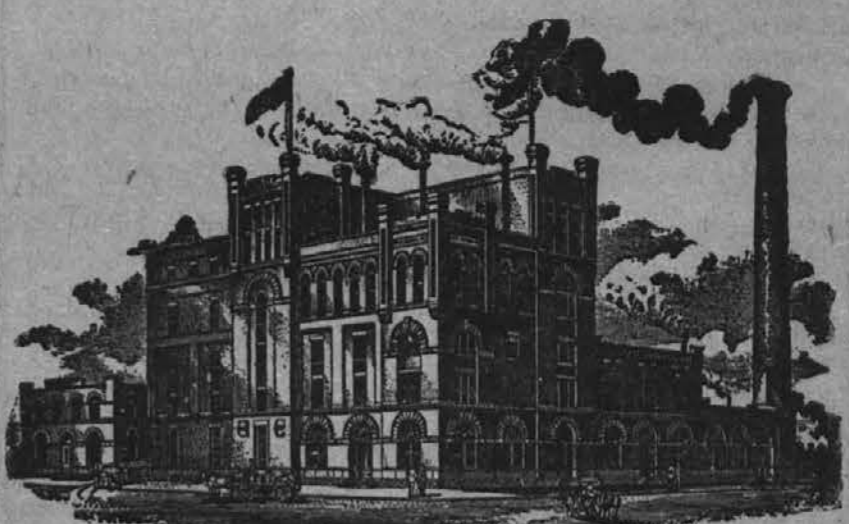
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Rojakom priporočamo sledeče blago.

- Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za \$12.00
- Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za \$10.50
- Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za \$5.00
- Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za \$7.00
- Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za \$10.50
- S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za \$10.00
- Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za \$9.00
- Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za \$12.00
- Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za \$6.00
- Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za \$7.00
- Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za \$6.00
- Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po \$7.50

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Fred Lehring Brewing Co. JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Tel ephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405,

S. Bluff St., Joliet, Ill.